

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 19 grudnia 2019 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Landesgericht Salzburg, Bezirksgericht für Handelssachen Wien - Austria) – Barbara Rust-Hackner (C-355/18), Christian Gmoser (C-356/18), Bettina Plackner (C-357/18)/Nürnberger Versicherung Aktiengesellschaft Österreich i KL/UNIQA Österreich Versicherungen AG, LK/DONAU Versicherung AG Vienna Insurance Group, MJ/Allianz Elementar Lebensversicherungs-Aktiengesellschaft, NI/Allianz Elementar Lebensversicherungs-Aktiengesellschaft (C-479/18)

(Sprawy połączone C-355/18 do C-357/18 i C-479/18) <sup>(1)</sup>

*(Odesłanie prejudycjalne – Swoboda świadczenia usług – Ubezpieczenie na życie – Dyrektywy 90/619/EWG, 92/96/EWG, 2002/83/WE i 2009/138/WE – Prawo do odstąpienia od umowy – Błędne informacje dotyczące zasad wykonywania prawa do odstąpienia – Wymogi co do formy oświadczenia o odstąpieniu – Wpływ na zobowiązania zakładu ubezpieczeń – Termin – Wygaśnięcie prawa do odstąpienia od umowy – Możliwość odstąpienia od umowy po jej rozwiązaniu – Zwrot wartości wykupu polisy – Zwrot zapłaconych składek – Prawo do odsetek wyrównawczych – Przedawnienie)*

(2020/C 68/04)

Język postępowania: niemiecki

## Sąd odsyłający

Landesgericht Salzburg, Bezirksgericht für Handelssachen Wien

## Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: Barbara Rust-Hackner (C-355/18), Christian Gmoser (C-356/18), Bettina Plackner (C-357/18), KL, LK, MJ, NI (C-479/18)

Strona pozwana: Nürnberger Versicherung Aktiengesellschaft Österreich (C-355/18 do C-357/18), UNIQA Österreich Versicherungen AG, DONAU Versicherung AG Vienna Insurance Group, Allianz Elementar Lebensversicherungs-Aktiengesellschaft, Allianz Elementar Lebensversicherungs-Aktiengesellschaft (C-479/18)

## Sentencja

- 1) Artykuł 15 ust. 1 drugiej dyrektywy Rady 90/619/EWG z dnia 8 listopada 1990 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń na życie, ustanawiającej przepisy ułatwiające skuteczne korzystanie ze swobody świadczenia usług i zmieniającej dyrektywę 79/267/EWG, zmienionej dyrektywą Rady 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r., w związku z art. 31 dyrektywy Rady 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń na życie oraz zmieniającej dyrektywę 79/267/EWG i 90/619/EWG (trzeciej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie), art. 35 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/83/WE z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącej ubezpieczeń na życie w związku z art. 36 ust. 1 tej dyrektywy, a także art. 185 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) w związku z art. 186 ust. 1 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że termin na wykonanie prawa do odstąpienia od umowy ubezpieczenia na życie rozpoczyna bieg od chwili poinformowania ubezpieczającego o zawarciu umowy nawet wówczas, gdy informacja przekazana przez zakład ubezpieczeń temu ubezpieczającemu:

- nie precyzuje, że właściwe dla umowy prawo krajowe nie przewiduje żadnego wymogu co do formy dla wykonania wspomnianego prawa do odstąpienia, lub
- wskazuje wymogi co do formy, które w rzeczywistości nie są wymagane przez właściwe dla umowy prawo krajowe lub przez warunki umowne wspomnianej umowy, o ile takie wskazanie nie pozbawia ubezpieczających możliwości wykonania przysługującego im prawa do odstąpienia co do zasady na tych samych warunkach, jakie istniałyby, gdyby informacje te były dokładne. Do sądów odsyłających należy ustalenie na podstawie całościowej oceny uwzględniającej w szczególności krajowy kontekst prawny i okoliczności faktyczne postępowań głównych, czy błąd zawarty w informacjach przekazanych ubezpieczającemu pozbawił go takiej możliwości.

- 2) Artykuł 15 ust. 1 dyrektywy 90/619, zmienionej przez dyrektywę 92/96, w związku z art. 31 dyrektywy 92/96 należy interpretować w ten sposób, że w braku informacji przekazanej ubezpieczającemu przez zakład ubezpieczeń dotyczącej prawa do odstąpienia od umowy lub w przypadku przekazania przez zakład ubezpieczeń informacji, która jest do tego stopnia błędna, że pozbawia ubezpieczającego możliwości wykonania przysługującego mu prawa do odstąpienia co do zasady na tych samych warunkach, jakie istniałyby, gdyby informacja ta była dokładna, termin na wykonanie prawa do odstąpienia nie biegnie, pomimo że ubezpieczający dowiedział się o istnieniu prawa do odstąpienia z innych źródeł.
- 3) Artykuł 15 ust. 1 dyrektywy 90/619, zmienionej przez dyrektywę 92/96, w związku z art. 31 dyrektywy 92/96 i art. 35 ust. 1 dyrektywy 2002/83 w związku z art. 36 ust. 1 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że po rozwiązaniu umowy i spełnieniu wszystkich wynikających z niej zobowiązań, w tym w szczególności po zapłacie przez zakład ubezpieczeń wartości wykupu, ubezpieczający może nadal wykonać swoje prawo do odstąpienia, o ile prawo właściwe dla umowy nie reguluje skutków prawnych braku informacji dotyczącej prawa do odstąpienia lub przekazania błędnej informacji.
- 4) Artykuł 15 ust. 1 dyrektywy 90/619, zmienionej dyrektywą 92/96, art. 35 ust. 1 dyrektywy 2002/83 i art. 185 ust. 1 dyrektywy 2009/138 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym, na podstawie których zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do zwrotu ubezpieczającemu, który skorzystał z prawa do odstąpienia, jedynie wartości wykupu.
- 5) Artykuł 15 ust. 1 dyrektywy 90/619, zmienionej dyrektywą 92/96, art. 35 ust. 1 dyrektywy 2002/83 i art. 186 ust. 1, dyrektywy 2009/138 należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one przepisom krajowym przewidującym trzyletni termin przedawnienia dla wykonania prawa do odsetek wyrównawczych związanych ze zwrotem nienależnych kwot dochodzonych przez ubezpieczającego, który wykonał przysługujące mu prawo do odstąpienia, o ile ustalenie takiego terminu nie podważa skuteczności prawa do odstąpienia tego ubezpieczającego, czego weryfikacja należy do sądu odsyłającego w sprawie C-479/18.

(<sup>1</sup>) Dz.U. C 294 z 20.8.2018.  
Dz.U. C 427 z 26.11.2018.

**Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 19 grudnia 2019 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Consiglio di Stato - Włochy) – Arriva Italia Srl, Ferrottramviaria SpA, Consorzio Trasporti Aziende Pugliesi (CO.TRA.P)/Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti**

**(Sprawa C-385/18) (<sup>1</sup>)**

**(Odesłanie prejudycjalne – Pomoc państwa – Pojęcie – Publiczne przedsiębiorstwo kolejowe znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej – Środki pomocy – Przydział pomocy finansowej – Cel – Kontynuacja działalności publicznego przedsiębiorstwa kolejowego – Przydział kapitału i udział w kapitale tego przedsiębiorstwa publicznego – Przeniesienie kapitału do innego przedsiębiorstwa publicznego – Kryterium inwestora prywatnego – Obowiązek uprzedniego zgłoszenia nowej pomocy)**

(2020/C 68/05)

Język postępowania: włoski

**Sąd odsyłający**

Consiglio di Stato

**Strony w postępowaniu głównym**

Strona skarżąca: Arriva Italia Srl, Ferrottramviaria SpA, Consorzio Trasporti Aziende Pugliesi (CO.TRA.P)

Strona pozwana: Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti